

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel

w sprawie **T. K.**

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 marca 2024 r.,

skargi obrońcy w trybie art. 539a k.p.k.,

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 24

października 2023 r. sygn. akt III Ka 365/23, uchylający wyrok Sądu Rejonowego w

Rzeszowie z dnia 7 września 2022 r., sygn. akt X K 941/21,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;

2. obciążyć oskarżonego kosztami postępowania przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 7 września 2022 r. (sygn. akt X K 941/21) T. K. został uniewinniony od zarzutu popełnienia czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. oraz umorzono postępowanie o czyn z art. 586 k.s.h. Wyrok ten został uchylony wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 24 października 2023 r. (sygn. III Ka 365/23) w zakresie czynu z art. 286 k.k. i w tym zakresie przekazano sprawę do ponownego rozpoznania.

Na powyższy wyrok skargę w trybie art. 539a k.p.k. wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając orzeczeniu „naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji mimo braku ku temu przesłanek, w szczególności wystąpienia reguły *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k. w niniejszej sprawie, podczas gdy w sprawie brak było podstaw do wydania wyroku kasatoryjnego, gdyż Sąd Rejonowy w Rzeszowie X Wydział Karny w sprawie o sygn. akt X K 941/21 działał zgodnie z wytycznymi Sądu Okręgowego w Rzeszowie III Wydział Karny Odwoławczy zawartymi w uzasadnieniu wyroku kasatoryjnego w sprawie o sygn. akt III Ka 979/19 tj. skompletował materiał dowodowy, który w sposób jednoznaczny wykazał sytuację finansowo — majątkową firmy [AAA] Spółka z o.o. w R., przy czym oprócz sprawozdań finansowych za rok: 2009, 2010, 2011- brak jest możliwości uzyskania innej dokumentacji księgowej Spółki gdzie oskarżony T. K. pełnił funkcję prezesa w momencie zaciągania zobowiązań z uwagi na upływ czasu, nadto Sąd Rejonowy w Rzeszowie X Wydział Karny w sprawie o sygn. akt X K 941/21 w sposób szczegółowy wykazał powody które legły u podstaw uchybienia terminu płatności poprzez przeprowadzenie i ocenę dowodów z wyjaśnień oskarżonych T. K. oraz S. S. (rezygnacja z funkcji członka zarządu w dniu 03.01.2012 r.), jak również dowodów z zeznań świadków P. M. (pokrzywdzonego), M. K. (głównej księgowej Spółki), a także dowodów rzeczowych zalegających w aktach spraw komorniczych. Na podstawie zebranego materiału dowodowego Sąd I instancji w sposób swobodny, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, ocenił materiał dowodowy zebrany w sprawie i dokonał analizy zachowania się T. K. po terminach do których Spółka była zobowiązana zapłacić wymagane należności z faktur. W ostateczności Sąd I instancji w sprawie o sygn. akt X K 941/21 zgromadził materiał dowodowy, dokonał jego swobodnej oceny zgodnie z art. 7 k.p.k., zaś podstawą uniewinnienia oskarżonego stanowił całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej zgodnie z art. 410 k.p.k.. Konstatając Sąd pierwszej instancji w sprawie o sygn. akt X K 941/21 w sposób wyczerpujący wskazał podstawy uniewinnienia oskarżonego T. K. od zarzucanego mu czynu z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 k.k., w rezultacie Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się obrazy przepisów prawa procesowego w szczególności art. 410 k.p.k. wbrew temu jak przyjął aktualnie Sąd.”

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się bezzasadna.

Zgodnie ze stanowiskiem zawartym w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18, które Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela "[m]ożliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą ne peius określoną w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły ne peius określonej w art. 454 § 1 k.p.k.". Oznacza to, że sąd odwoławczy zobligowany jest albo uzupełnić postępowanie dowodowe, by upewnić się, że rozstrzygnięcie uniewinniające jest niezasadne, lub wyraźnie uargumentować, iż na podstawie zgromadzonego w sposób prawidłowy materiału dowodowego nie ma możliwości wydania wyroku uniewinniającego.

W niniejszej sprawie z uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego niezbiecie wynika, że ten przyznając rację apelującemu oskarżycielowi publicznemu uznał, że ustalenia faktycznie i ocena materiału dowodowego dokonana w I instancji jest tak dalece wadliwa, że nie można na ich podstawie zasadnie bronić wydanego orzeczenia. Zwłaszcza akcentuje to Sąd odwoławczy omawiając realia kondycji finansowej spółki na czas prowadzenia rozmów oskarżonego z P. M.. Oskarżony jako prezes spółki miał kompletną wiedzę o trudnościach finansowych i nie poinformował o tym kontrahenta. Sąd pokazuje obszernie w jaki sposób Sąd I instancji błędnie ocenił dowody zgromadzone w sprawie, które zdaniem Sądu odwoławczego wskazywały na zamiar oszustwa w postaci przemilczenia istotnych

dla kontrahenta informacji o możliwościach wywiązania się z obowiązku zapłaty za zlecone prace.

Może zdarzyć się tak, jak w niniejszej sprawie, iż ustalenia faktycznie poczynione w sprawie dokonane zostały błędnie, co uniemożliwia stosowania określonych instytucji prawa materialnego, a sanacja tego nie jest możliwa na etapie odwoławczym, gdyż musiałaby prowadzić do wyroku skazującego. Swoje stanowisko Sąd odwoławczy precyzyjnie podsumował w pkt 5.3.1.4.1 formularza uzasadnienia.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

[J.J.]

(r.g.)